

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Milana Lipovského v trestnej veci odsúdeného **J. M. pre trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva** podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (ďalej Tr. zák.) a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí dňa 3. októbra 2012 v Bratislave sťažnosť odsúdeného J. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. apríla 2012, sp. zn. 2T 39/90, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 19. apríla 2012, sp. zn. 2T 39/90, **sa z r u š u j e .**

Podľa § 362 ods. 2 Tr. por. návrh odsúdeného J. M. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach na verejnom zasadnutí konanom dňa 19. apríla 2012 uznesením, sp. zn. 2T 39/90, rozhodol o návrhu odsúdeného J. M. na opätovné prejednanie veci v jeho prítomnosti v zmysle § 362 ods. 1 Tr. por. tak, že podľa § 362 ods. 1 Tr. por. návrh odsúdeného J. M. **zamietol.**

Proti tomuto uzneseniu zahlásil odsúdený J. M. sťažnosť ihneď po vyhlásení rozhodnutia do zápisnice o verejnom zasadnutí (č.l. 1582), ktorú neskôr, prostredníctvom svojho obhajcu, písomne odôvodnil (č.l. 1585-1587).

Namietal v nej, že sa nestotožňuje so záverom krajského súdu a podľa jeho názoru je v posudzovanej trestnej veci možné aplikovať ustanovenie § 362 ods. 1 Tr. por., pričom poukázal na skutočnosť, že odsúdený J. M. sa o svojom odsúdení dozvedel až 3. mája 2011, kedy bol zadržaný políciou Českej republiky na základe medzinárodného

zatýkacieho rozkazu vydaného Krajským súdom v Košiciach, sp. zn. 2T 39/90, zo dňa 18. apríla 1994 a návrh na opätovné prejednanie veci v zmysle § 362 ods. 1 Tr. por. podal dňa 10. októbra 2011, čím splnil podmienku uvedenú v príslušnom ustanovení Trestného poriadku. V sťažnosti vyslovil názor, podľa ktorého je potrebné na predmetnú trestnú vec odsúdeného M. aplikovať ustanovenia Trestného poriadku, t. j. zákona č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov o konaní proti ušlému. Poukázal na zásadu, že procesné úkony sa vykonávajú podľa zákona účinného v čase uskutočnenia úkonu. Navrhol preto, aby sťažnostný súd zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. apríla 2012, sp. zn. 2T 39/90, z dôvodu podľa § 189 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a Krajskému súdu v Košiciach prikázal o veci znovu konať a rozhodnúť.

K obsahu sťažnosti odsúdeného J. M. zaslal svoje vyjadrenie aj prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach (č.l. 1589-1590). Podľa jeho názoru, odsúdený J. M. mal síce právo podať návrh na opätovné prerokovanie svojej trestnej veci súdom v jeho prítomnosti podľa § 362 ods. 1 Tr. por., ale v jeho prípade neboli splnené zákonné podmienky jej opätovného prerokovania v jeho prítomnosti. Navrhol preto sťažnosť odsúdeného M. ako nedôvodnú zamietnuť.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného J. M. je opodstatnená, avšak z iného dôvodu.

Najvyšší súd po preštudovaní predloženého spisového materiálu zistil, že odsúdený J. M. bol rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 22. októbra 1991, sp. zn. 2T 39/90, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 11. novembra 1992, sp. zn. 3 To 14/1992, uznaný za vinného z trestného činu krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Tr. zák. a z trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 11. novembra 1992, sp. zn. 3 To 14/1992, v bodoch 1a/, 1b/, 1c /, 2/ a 3/.

Bol mu za to uložený podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. zaradený do tretej nápravno výchovnej skupiny. Podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. súd odsúdenému uložil tiež peňažný trest vo výške 50 000 Kčs, pričom v zmysle § 54 ods. 3 Tr. zák. pre prípad jeho zmarenia súd stanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov.

J. M. bol prítomný, rovnako ako aj jeho obhajkyňa na hlavnom pojednávaní dňa 22. októbra 1991, kedy bol vyhlásený rozsudok prvostupňového súdu. Vyplýva to zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z uvedeného dňa (č.l. 1147-1169). Po poučení o práve podať opravný prostriedok J. M. uviedol, že sa nevyjadruje (č.l. 1168). V tomto čase bol od 30. marca 1990 vo väzbe z dôvodov uvedených v § 67 písm. a/ a písm. c/ Tr. por. č. 141/1961 Zb. Dňa 16. decembra 1991 podal odsúdený M., prostredníctvom svojej obhajkyne, odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu, spolu s návrhom na prepustenie z väzby na slobodu.

Krajský súd v Košiciach dňa 18. decembra 1991 prepustil J. M. z väzby na slobodu z dôvodu, že zákonná lehota väzby už uplynula.

Vec bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o odvolaniach obvinených M., K. a krajského prokurátora dňa 27. februára 1992. Počas celého konania pred odvolacím súdom sa nepodarilo zabezpečiť prítomnosť J. M. na jednotlivých verejných zasadnutiach, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky využil všetky dostupné prostriedky na zabezpečenie prítomnosti obvineného, avšak bez úspechu. Na verejnom zasadnutí dňa 23. októbra 1992 podala zástupkyňa Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky návrh, aby sa ďalej konalo vo veci obžalovaného J. M. konanie proti ušlému v zmysle § 302 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku (zák. č. 141/1961 Zb.). Ustanovená obhajkyňa J. M. sa vyjadrila, že nemá námietky, na základe čoho Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhlásil uznesenie, že sa proti M. bude viesť konanie proti ušlému.

O odvolaní J. M. bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnuté na verejnom zasadnutí dňa 11. novembra 1992 v konaní proti ušlému podľa § 302 a nasl.

Trestného poriadku (zák. č. 141/1961 Zb.). Vyplýva to zo zápisnice o verejnom zasadnutí z uvedeného dňa. Na tomto verejnom zasadnutí bola prítomná aj obhajkyňa J. M..

Keďže odsúdený M. nerešpektoval výzvu na nastúpenie výkonu trestu odňatia slobody, bol na neho vydaný Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 2T 39/90, zo dňa 18. apríla 1994 medzinárodný zatýkací rozkaz.

Odsúdený J. M. bol v Spojených štátoch amerických odsúdený pod menom M. K. za spáchanie trestného činu vedenia motorového vozidla pod vplyvom alkoholu a spôsobenia škody na trest odňatia slobody, z ktorého bol prepustený v skoršom termíne a odovzdaný imigračným úradom, ktoré rozhodli o jeho vyhostení z krajiny, kde sa nelegálne zdržiaval od októbra 1994. Odsúdený bol deportovaný z USA dňa 3. mája 2011. Následne toho istého dňa bol zatknutý po jeho prilete do Prahy Políciou Českej republiky na základe už uvedeného medzinárodného zatýkacieho rozkazu.

Dňa 8. júna 2011 bol J. M. vydaný z Českej republiky kompetentným slovenským orgánom na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného predsedom senátu Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 9. mája 2011, sp. zn. 2T 39/90, a následne toho istého dňa bol odovzdaný na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby v Bratislave.

Dňa 14. októbra 2011 bola Krajskému súdu v Košiciach doručená žiadosť odsúdeného M. o opätovné prerokovanie veci v jeho prítomnosti v zmysle § 362 ods. 1 Tr. por. Po márnom uplynutí lehoty odsúdenému na zvolenie si obhajcu mu predseda senátu krajského súdu opatrením ustanovil obhajcu z dôvodov uvedených v § 37 ods. 1 Tr. por.

Na základe vyššie zmieneného návrhu odsúdeného Krajský súd v Košiciach na verejnom zasadnutí dňa 19. apríla 2012, za prítomnosti odsúdeného M. ako aj jeho obhajcu, uznesením, sp. zn. 2T 39/90, rozhodol tak, že podľa § 362 ods. 1 Tr. por. návrh odsúdeného J. M. zamietol.

Pri rozhodovaní o sťažnosti odsúdeného považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné vyriešiť otázku, ktorý právny predpis (Trestný poriadok) sa má aplikovať na posudzovaný prípad (teda zákon č. 141/1961 Zb. alebo zákon č. 301/2005 Z.z.). Časová pôsobnosť Trestného poriadku sa riadi zásadou, podľa ktorej sa procesné úkony v priebehu

trestného konania vykonávajú podľa Trestného poriadku účinného v dobe, kedy je úkon vykonávaný, pokiaľ nie je v zákone ustanovené inak. Prípadné výnimky z tejto zásady sú teda možné, museli by však byť upravené v prechodných a záverečných ustanoveniach (siedma časť Trestného poriadku z. č. 301/2005 Z.z.). Takúto výnimku, priamo sa týkajúcu ustanovení § 358 - § 362 Tr. por. siedma časť Trestného poriadku neobsahuje (s výnimkou ustanovenia § 567j ods. 3 Tr. por. účinného od 1. septembra 2011).

Použitie Trestného poriadku zák. č. 301/2005 Z.z. na posudzovaný prípad možno vyvodit' aj z ustanovenia § 564 ods. 4 tohto Trestného poriadku, podľa ktorého vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na krajský súd na vykonanie konania v prvom stupni pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, vykoná konanie v prvom stupni príslušný krajský súd podľa doterajších predpisov. Konanie o riadnom opravnom prostriedku proti takému rozhodnutiu vykoná najvyšší súd podľa doterajších predpisov. Rovnako sa postupuje, ak vec postúpil krajskému súdu na vykonanie konania v prvom stupni nepríslušný súd.

Zákon výslovne hovorí o konaní pred krajským súdom (prvostupňové konanie) a o konaní o riadnom opravnom prostriedku (sťažnosť a odvolanie), t.j. o úseku trestného konania od podania obžaloby do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, vykonávacie konanie, ako aj konanie v časti právny styk s cudzincom sa má vykonať už podľa nového Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z.z.), a to vzhľadom na vyššie zmienenú zásadu, že vykonávanie procesných úkonov sa uskutočňuje podľa zákona účinného v čase uskutočnenia úkonu, pokiaľ prechodné ustanovenie neupravuje iný postup.

V tejto súvislosti teda možno súhlasiť s právnym názorom obhajcu odsúdeného, že na posudzovaný prípad je potrebné aplikovať ustanovenia o konaní proti ušlému zák. č. 301/2005 Z.z., a teda aj krajský súd postupoval správne, keď na daný prípad aplikoval ustanovenia tohto Trestného poriadku.

Pre aplikáciu ustanovenia § 362 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2009 (s poukazom na ustanovenie § 567j ods. 3 Tr. por.) je potrebné splniť podmienku, aby odsúdený podal návrh na opätovné prejednanie svojej veci do 6 mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o trestnom stíhaní alebo odsúdení. Tento návrh odsúdený M. podal 14. októbra 2011, a preto neboli v danom prípade podmienky splnené.

Ani najvyšší súd nepovažoval tvrdenie odsúdeného M., že sa o odsúdení dozvedel až dňa 3. mája 2011, kedy bol zadržaný Políciou Českej republiky, za dôveryhodné. Ako najvyšší súd zistil z predloženého spisového materiálu, odsúdený mal vedomosť o tom, že bol odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach dňa 22. októbra 1991, sp. zn. 2T 39/90. Po tom, ako mu uplynula zákonom povolená lehota väzby a po jeho prepustení z väzby na slobodu sa úmyselne vyhýbal osobnej účasti na prebiehajúcim konaní, aj keď on sám podaním odvolania inicioval odvolacie konanie pred najvyšším súdom. Jeho úmysel vyhnúť sa trestu za svoje konanie najvyšší súd, rovnako ako aj súd prvého stupňa, vyvodil zo skutočnosti, že sa odsúdený od roku 1994 zdržoval nelegálne v Spojených štátoch amerických, kde vystupoval pod falošným menom M. K.. Jeho falošných identít bolo podstatne viac, ako to nakoniec vyplýva aj z medzinárodného zatýkacieho rozkazu vydaného na odsúdeného M.. Takže aj táto skutočnosť svedčí záveru, že sa chcel trestnému postihu za svoje konanie vyhnúť.

Treba tiež zdôrazniť, že konanie proti ušlému vedené proti J. M. bolo vykonané v súlade s vtedy platnými ustanoveniami § 302 a nasl. Trestného poriadku (zák. č. 141/1961 Zb.). V tomto smere si najvyšší súd osvojuje závery krajského súdu.

Najvyšší súd sa stotožňuje so závermi prvostupňového súdu, že podmienky pre opätovné prejednanie veci odsúdeného v jeho prítomnosti, tak ako sú uvedené v § 362 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. augusta 2011, splnené neboli.

Na záver treba uviesť, čo bolo aj dôvodom pre zrušenie rozhodnutia krajského súdu, že tento aplikoval pri rozhodovaní o návrhu odsúdeného nesprávne ustanovenie Trestného poriadku. Správne mal postupovať pri rozhodovaní o návrhu odsúdeného podľa ustanovenia § 362 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého ak súd zistí splnenie podmienok podľa § 362 ods. 1 Tr. por., zruší skoršie rozhodnutia a pokračuje v konaní na podklade pôvodnej obžaloby; inak návrh zamietne. Ide o formálne pochybenie, ktoré bolo potrebné napraviť, preto najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a sám rozhodol v podstate rovnakým spôsobom za použitia správneho zákonného ustanovenia.

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 3. októbra 2012

JUDr. Igor B u r g e r , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová